EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 28.11.2013
SWD(2013) 472 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi

julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja julkistamiselta

{COM(2013) 813 final}
{SWD(2013) 471 final}
{SWD(2013) 493 final}

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi

julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja julkistamiselta

1. JOHDANTO JA KUULEMINEN

Komissio hyväksyi 3. maaliskuuta 2010 älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevan strategian (Eurooppa 2020 -strategian), jossa edellytetään osaamisen ja innovoinnin vahvistamista unionin talouskasvun vetureina. Lippulaivahankkeessa ”innovaatiounioni” Komissio sitoutui parantamaan yritysten innovoinnin reunaehtoja, muun muassa teollis- ja tekijänoikeuksien optimoinnin avulla.

Tässä yhteydessä komissio hyväksyi 24. toukokuuta 2011 laaja-alaisen strategian, jonka tarkoituksena on toteuttaa moitteettomasti toimivat henkisen omaisuuden sisämarkkinat.

Jokainen patentti ja jokainen malli tai tavaramerkki on aluksi salainen (uuden tuotteen lanseeraaminen, tulossa oleva uraauurtava lääke, uuden autonmoottorin prototyyppi jne.). Ennen teollis- tai tekijänoikeuden saamista yritysten arvokkaat tutkimustiedot ja -tietämys ovat alttiina varkauksille. Liikesalaisuuksia koskeva lainsäädäntö minimoi innovatiivisten yritysten ja tutkimuslaitosten kohtaamat riskit oikeudellisilla muutoksenhakumekanismeilla, joilla pyritään torjumaan T&K-toiminnan tulosten, taitotiedon ja muun arvokkaan tiedon laitonta käyttöä.

Liikesalaisuudet ovat olennaisen tärkeitä sisämarkkinoilla harjoitettavan tutkimusyhteistyön ja avoimen innovaatiotoiminnan kannalta, sillä ne edellyttävät arvokkaiden tietojen jakamista useamman yhteistyökumppanin kesken eri jäsenvaltioissa. Liikesalaisuuksilla ei kuitenkaan ole unionissa riittävää suojaa. Innovatiiviset yritykset ja tutkimuslaitokset ovat yhä enenevässä määrin alttiina väärinkäytöksille sekä unionin sisä- että ulkopuolella. Lisäksi yhteisen, vakaan lainsäädäntöympäristön puuttuminen haittaa niiden valmiuksia edistää täysipainoisesti talouskasvua ja uusien työpaikkojen luomista.

Tässä vaikutusten arvioinnissa analysoidaan tämän ongelman perimmäisiä syitä ja sitä, miten ne voitaisiin ratkaista.

Komission yksiköt ovat käyttäneet apuna ulkopuolisia asiantuntijoita. Kahdessa ulkopuolisten toteuttamassa tutkimuksessa on arvioitu liikesalaisuuksien oikeudellista suojaa EU:ssa ja tarkasteltu tähän liittyvää taloustieteellistä kirjallisuutta. Kyselytutkimukseen (kyselytutkimus vuodelta 2012), joka oli osa toista näistä tutkimuksista, osallistui 537 yritystä. Lisäksi komission yksiköt järjestivät julkisen kuulemisen, johon saatiin 386 vastausta.

2. POLIITTINEN TAUSTA, ONGELMAN MÄÄRITTELY JA TOISSIJAISUUSPERIAATE

On näyttöä siitä, että kaikenkokoiset yritykset arvostavat liikesalaisuuksia yhtä paljon kuin patentteja ja muita teollis- ja tekijänoikeuksien muotoja. Liikesalaisuudet ovat erityisen tärkeitä pk-yrityksille ja uusille yrityksille. Liikesalaisuudet ovat tärkeässä asemassa myös

muiden kuin teknologisten innovaatioiden suojaamisen kannalta. Palvelualat, joiden osuus EU:n BKT:sta on yli 70 prosenttia, tukeutuvat suhteessa tehdasteollisuutta voimakkaammin liikesalaisuuksiin ja vähemmän patentteihin.

Liikesalaisuuksien taloudellisen arvon vuoksi kilpailijat saattavat myös pyrkiä hankkimaan niitä laittomasti, esim. varastamalla niitä, kopioimalla niitä luvattomasti, rikkomalla luottamuksellisuusvaatimuksia jne., ja käyttämään niitä myöhemmin väärin. Monet kehityssuuntaukset (globalisaatio, ulkoistaminen, pitemmät toimitusketjut sekä tieto- ja viestintätekniikan lisääntynyt käyttö) viittaavat siihen, että liikesalaisuuksien väärinkäytön riski kasvaa ajan myötä. Noin joka viides kyselyyn vastannut yritys ilmoitti kärsineensä väärinkäytön yrityksistä tai väärinkäytöksistä EU:ssa kymmenen viime vuoden aikana.

Huolimatta liikesalaisuuksien tärkeydestä ja niihin kohdistuvista uhkista EU:n lainsäädäntökehyksessä kiinnitetään vain vähän huomiota tähän ilmiöön. Asiasta ei ole annettu EU:n sääntöjä, ja kansalliset säännöt liikesalaisuuksien suojaamisesta väärinkäytöltä ovat epäyhtenäisiä. Liikesalaisuuksien väärinkäyttö otetaan esille vain harvojen jäsenvaltioiden yksityis- tai rikosoikeudessa, ja useimmat jäsenvaltiot tukeutuvat yleisiin vilpillistä kilpailua ja vahingonkorvauksia koskevan lainsäädännön säännöksiin sekä joihinkin rikosoikeudellisiin säännöksiin.

Erot kansallisissa säädöksissä aiheuttavat sen, että sisämarkkinoilla tarjottava liikesalaisuuksien oikeudellinen suoja väärinkäyttöä vastaan on hajanainen. Tämä on nähtävissä seuraavassa taulukossa, jossa vertaillaan jäsenvaltioiden säännöksiä useisiin valittuihin tärkeisiin toimenpiteisiin, joita tällaisen oikeudellisen suojan voitaisiin odottaa tarjoavan:

Oikeudellisen suojan hajanaisuus (valitut toimenpiteet) Lähde: Baker ja McKenzie (2013)

Valitut toimenpiteet	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
Liikesalaisuuden määritelmä yksityisoikeudellisessa säädöksessä			■		■				■				■		■	■					■	■		■		■	
Vilpittömässä mielessä toimivaa kolmatta osapuolta vastaan annettavien kieltotuomioiden saatavuus	■				■	■	■	■			■			■		■		■				■					
Kieltotuomioita ei ole ajallisesti rajattu	■		■		■	■		■		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■		■	■
Liikesalaisuuksien / niiden perusteella tuotettavien tavaroiden tuhoamista koskevien määräysten saatavuus	■	■			■	■	■			■		■	■	■	■	■		■		■	■	■	■	■	■	■	■
Vahingonkorvausten laskenta oikeudenmukaisen lisenssimaksun perusteella	■					■	■		■				■		■					■							■
Tehokkaat salassapitosäännöt (yksityisoikeudellinen menettely)						■							■														■
Riittävä rikoslainsäädäntö	■			■	■	■	■		■	■	■	■										■	■	■			

Huomautus: Tyhjä ruutu tarkoittaa, että kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä kyseisestä toimenpiteestä

– a) suojan soveltamisala: vain harvat jäsenvaltiot ovat määritelleet liikesalaisuudet ja väärinkäytön, ja eräät jäsenvaltiot eivät ole antaneet lainkaan liikesalaisuuksia koskevia erityissäännöksiä;

– b) oikeussuojakeinot: kieltovaatimuksia, joilla kaikkia kolmansia osapuolia estetään käyttämästä väärin liikesalaisuutta, ei ole aina saatavilla (esim. kun väärinkäytöksen kohteena ollut liikesalaisuus on siirretty kolmannelle osapuolelle vilpittömässä

mielessä); ajallisesti rajoittamattomien kieltotuomioiden antaminen ei ole aina mahdollista; liikesalaisuuden tuloksena saatavien tavaroiden ja väärinkäytetyn tiedon tuhoamista koskevia määräyksiä tai tällaisten tavaroiden ja tiedon palauttamista koskevia määräyksiä ei ole aina saatavilla; perinteiset vahingonkorvausten laskentasäännöt (tosiasialliset tappiot / saamatta jääneet voitot) eivät aina sovellu liikesalaisuuksien väärinkäyttötapauksiin eikä vaihtoehtoisia menetelmiä (esim. lisenssimaksut, jotka olisi jouduttu maksamaan lisenssisopimuksen nojalla) ei ole saatavilla kaikissa jäsenvaltioissa;

– c) liikesalaisuuksien luottamuksellisuuden varmistaminen yksityisoikeudellisissa menettelyissä: kansalliset säännöt ovat useimmiten riittämättömiä luottamuksellisuuden varmistamiseksi, mikä voi johtaa liikesalaisuuden lopulliseen menettämiseen, jos uhri päättää saattaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi). Tämä riski saa liikesalaisuuden väärinkäytön uhrit luopumaan vahingonkorvausten hakemisesta;

– d) liikesalaisuuden varastaminen on rikos monissa muttei kaikissa jäsenvaltioissa, ja seuraamuksissa voi olla huomattavia eroja.

Hajanainen suoja aiheuttaa sen, että oikeuskäsittelyn käyttö liikesalaisuuksien suojaamisessa kolmansien osapuolten harjoittamalta väärinkäytöltä rajat ylittävässä ympäristössä on epäluotettava henkisen omaisuuden suojaväline. Se myös heikentää EU:n innovaatioiden kehittäjille tarjottavaa suojaa sellaisia tavaroita vastaan, joiden tuotannossa on käytetty varastettuja liikesalaisuuksia ja jotka ovat peräisin kolmansista maista. Käytäntö vahvistaa, että liikesalaisuuksien haltijat pitävät kansallisia sääntöjä houkuttelevana vaihtoehtona, koska yritykset eivät juurikaan puolusta väärinkäytettyjä liikesalaisuuksiaan tuomioistuimissa.

Tähän liittyen on todettu kaksi **pääasiallista ongelmaa:**

1) Liian vähäiset kannustimet valtioiden rajat ylittävään innovaatiotoimintaan. Kun liikesalaisuuksiin liittyy väärinkäytön riski tehottoman oikeudellisen suojan vuoksi, se vaikuttaa innovaatiotoiminnan aloittamisen kannustimiin (myös rajat ylittävällä tasolla) seuraavista syistä:

– i) liikesalaisuuksiin perustuvan innovaation arvo on odotettua matalampi ja sen suojaamisesta aiheutuvat kustannukset odotettua korkeammat. Mitä todennäköisempää on, että liikesalaisuutta käytetään jonakin päivänä väärin ilman, että sen haltijalla on juurikaan toivoa korvausten saamisesta väärinkäytöstä mahdollisesti aiheutuvista vahingoista, sitä pienemmät ovat voitot, jotka liikesalaisuuden haltija voi odottaa saavansa. Mitä heikompi oikeudellinen suoja on, sitä enemmän kunkin innovaatioiden kehittäjän on investoitava omiin suojatoimenpiteisiinsä. Vuoden 2012 kyselyyn vastanneista tahoista 35 prosenttia ilmoitti ”suojatoimenpiteistä aiheutuvien menojen kasvun” väärinkäytön (tai sen yrityksen) suoraksi seuraukseksi;

– ii) liikesalaisuuksien jakamiseen liittyvä liiketoimintariski on suurempi. Esimerkiksi vuoden 2012 kyselytutkimuksen mukaan 40 prosenttia EU:n yrityksistä pidättäytyisi liikesalaisuuksien jakamisesta muiden osapuolten kanssa peläten tiedon luottamuksellisuuden menettämistä väärinkäytön tai luvattoman luovutuksen vuoksi.

2) liikesalaisuuksiin perustuvat kilpailuedut vaarantuvat (kilpailukyky heikkenee): hajanainen oikeudellinen suoja EU:ssa ei takaa vertailukelpoista suojaa ja muutoksenhakukeinoja sisämarkkinoilla, mikä vaarantaa liikesalaisuuksiin perustuvat kilpailuedut – riippumatta siitä, liittyvätkö ne innovaatiotoimintaan – ja heikentää liikesalaisuuksien haltijoiden kilpailukykyä. Esimerkiksi Euroopan kemianteollisuus, joka tukeutuu voimakkaasti prosesseihin liittyviin

innovaatioihin, jotka suojataan liikesalaisuuksilla, arvioi, että liikesalaisuuden väärinkäyttö voi usein pienentää liikevaihtoa jopa 30 prosenttia. Tämä vaarantaa myös innovaatioiden kehittäjän mahdollisuuden saada asianmukaisia voittoja liikesalaisuutensa hyödyntämisestä.

Tämä vaikuttaa haitallisesti innovatiivisiin yrityksiin, erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yrityksiin), ja vähentää **sisämarkkinoilla** harjoitettavaa innovaatioyhteistyötä. Koska suojan taso vaihtelee, joillakin yrityksillä on muita paremmat valmiudet vastata tietopohjaiseen talouteen liittyviin haasteisiin ja hyödyntää tehokasta henkisen omaisuuden infrastruktuuria. Oikeudellisen kehyksen hajanaisuus estää innovaatioiden kehittäjiä hyödyntämästä täysipainoisesti sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia rajat ylittävällä tasolla. Tällä on kerrannaisvaikutuksia investointeihin, työpaikkoihin ja talouskasvuun.

EU:n tason toimien (**perusskenaario**) puuttumisen vuoksi liikesalaisuuksien väärinkäytöstä aiheutuviin kielteisiin seurauksiin ei puututa edelleenkään riittävässä määrin oikeudellisilla keinoilla, jotka jäsenvaltiot ovat asettaneet liikesalaisuuksien haltijoiden saataville puolustautumista varten.

3. TOISSIJAISUUSPERIAATE

EU:n toimet voisivat perustua Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklaan, koska aloitteen keskeisenä tavoitteena on innovaatioedellytysten parantaminen ja henkisen omaisuuden tehostaminen sisämarkkinoilla. Aloite noudattaa toissijaisuusperiaatetta, koska jäsenvaltiot eivät voisi saavuttaa ohjelman tavoitteita yksin. EU:n toimia tarvitaan erityisesti, jotta voitaisiin luoda oikeudellinen kehys, jolla voitaisiin suojata ja tehostaa innovaatioihin liittyvien liikesalaisuuksien liikkuvuutta valtioiden rajojen yli tutkimus- ja liikekumppaneiden keskuudessa, varmistamalla, että tällaisten tietojen väärinkäytöstä saatavat hyödyt minimoidaan tai jopa poistetaan kokonaan. Tämä tiedonkulku on keskeinen edellytys innovaatioiden hyödyntämiseksi EU:ssa ja T&K-toiminnan harjoittamiseksi.

4. TAVOITTEET

Yleinen tavoite: Yleisenä tavoitteena on varmistaa, että luovuttamattomaan taitotietoon ja liiketoimintatietoon (liikesalaisuuksiin) perustuvalla eurooppalaisten yritysten ja tutkimuslaitosten kilpailukyvyllä on riittävä suoja, ja parantaa innovaatioiden kehittämisen ja hyödyntämisen sekä tietämyksen siirron edellytyksiä/puitteita sisämarkkinoilla.

Erityinen tavoite: Erityisenä tavoitteena on tehostaa liikesalaisuuksien oikeudellista suojaa väärinkäyttöä vastaan sisämarkkinoilla.

Tämä erityistavoite on osa laajempaa EU:n strategiaa, joka koskee henkisen omaisuuden infrastruktuurin edistämistä ja tehostamista sisämarkkinoilla Eurooppa 2020 -strategian innovaatiotavoitteiden mukaisesti (vrt. innovaatiounioni).

Tämä tavoite on sopusoinnussa EU:n ja sen jäsenvaltioiden tällä alalla antamien kansainvälisten sitoumusten kanssa (vrt. sopimus teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista).

5. TOIMINTAVAIHTOEHTOJEN VERTAILU

Vaihtoehtojen vertailu – Yhteenveto	***Tehokkuus* [toiminnallisen tavoitteen mukaan]***	***Tehoavuus ja kustannukset * ****

Toimintavaihtoehdot	Vertailukelpoinen suoja	Riittävät ja vertailukelpoiset oikeussuojakeinot	Luottamuksellisuuden säilyttäminen oikeuskäsittelyn	Pelotevaikutus	Kustannukset	Tehoavuus
1. Säilytetään nykytilanne.	0	0	0	0	0	0
2. Liikesalaisuuksien väärinkäytön tapauksessa käytettävissä olevia muutoksenhakuvälineitä koskeva tiedotus/valistus.	0	0/+	0	0/+	KO	M
3. Liikesalaisuuksien väärinkäyttö on laiton teko.	+ +	+	+	+	KE	KE
4. Liikesalaisuuksien väärinkäyttöä koskevien kansallisten yksityisoikeudellisten oikeussuojakeinojen lähentyminen.	**++**	**++**	**++**	**++**	**KE**	**KO**
5. Liikesalaisuuksien väärinkäyttöä koskevien kansallisten yksityis- ja rikosoikeudellisten oikeussuojakeinojen lähentyminen.	+++	++	++	+++	KO	KE

* Vertailu suhteessa perusskenaarioon: --- tilanteen erittäin tuntuva heikkeneminen; -- tilanteen tuntuva heikkeneminen; - hienoinen heikkeneminen; 0 ei merkittävää muutosta; + hienoinen parannus; ++ tuntuva parannus; +++ erittäin tuntuva parannus.

* * Vaihtoehdon kokonaisarvio tavoitteiden saavuttamiseen nähden. M: matala; KE: keskimääräinen; KO: korkea.

Vaihtoehdossa 1 suojatoimenpiteistä aiheutuvat menot olisivat edelleen korkeat ja yritykset suhtautuisivat varauksella liittymiseen rajojen yli toimiviin yhteistoiminnallisiin innovaatioverkostoihin. Liiallinen keskittyminen ennaltaehkäisyyn johtaisi tiukempien rajoitusten asettamiseen työntekijöille ja vähentäisi ammatillista liikkuvuutta. Innovaatiotoiminnan kannustinten vähäisyys jarruttaisi uusien työpaikkojen luomista. Kustannukset ovat suhteellisesti korkeammat pk-yritysten tapauksessa. EU:n talouden suorituskyky työpaikkojen, innovaatiotoiminnan ja kasvun osalta jäisi tavoitteista, ja kuluttajilla olisi rajalliset mahdollisuudet saada innovatiivisia tuotteita tai palveluita.

Vaihtoehto 2 parantaisi luovan työn tekijöiden ja keksijöiden valmiuksia vastata liikesalaisuuksien väärinkäytön asettamaan haasteeseen ja lisäisi siten luottamusta. Tämä toimintavaihtoehto ei kuitenkin olisi täysin tehokas asetetun tavoitteen saavuttamisen kannalta, koska kaikilla kielillä saatavilla olevien tietojen kokoamisesta, esittelystä ja jatkuvasta päivityksestä sekä säännöllisestä valistustoiminnasta aiheutuu lisäkustannuksia ja lisäksi ne edellyttävät lisäresursseja, liikesalaisuuksien haltijat olisivat edelleen heikossa asemassa suhteessa liikesalaisuuksien väärinkäyttöön, EU:n suojataso olisi edelleen epäyhtenäinen ja tavarat, jotka on valmistettu jäsenvaltioissa, joissa on matala suojataso, liikkuisivat koko sisämarkkinoilla.

Vaihtoehdoissa 3, 4 ja 5 liikesalaisuuksien suojan yhdenmukaistetulla soveltamisalalla varmistettaisiin yhtenäinen oikeudellinen suoja ja suurempi oikeusvarmuus. Tämä

– i) lujittaisi yritysten kilpailukykyä yritysten kilpailuetujen rajat ylittävän suojan parantumisen ja resurssien paremman kohdentamisen myötä, koska suojatoimenpiteisiin kohdistettavat investoinnit todennäköisesti alenisivat, jolloin resursseja vapautuisi tuottavampiin investointeihin;

– ii) tarjoaa lisäkannustimia (valtioiden rajat ylittävään) innovaatiotoimintaan liikesalaisuuksien arvon todennäköisen kasvun ja paremmin suojatun rajat ylittävän tietämyksen jakamisen myötä.

Näiden vaikutusten odotetaan vaikuttavan myönteisesti innovaatiotoimintaan (innovaatiotoimintaan tehtävien investointien lisäämisen, tietämyksen rajat ylittävän jakamisen ja kerrannaisvaikutusten myötä) ja rajat ylitttävän luovan työn ja henkiseen

omaisuuteen liittyvän toiminnan sisämarkkinoihin. Nämä vaikutukset hyödyttäisivät viime kädessä talouskasvua, lisäisivät kuluttajan valinnanmahdollisuuksia ja mahdollistaisivat uusien tuotteiden ja palveluiden saannin. Kyseiset vaihtoehdot voisivat myös helpottaa omalta osaltaan (korkeasti) koulutettujen työntekijöiden (jotka luovat liikesalaisuuksia tai joilla mahdollisuus käyttää niitä) mahdollisuutta vaihtaa työnantajaa sisämarkkinoilla tai perustaa oma yritys.

Vaihtoehdossa 3 jäsenvaltioita kehotetaan pelkästään säätämään tehokkaista ja oikeasuhteisista oikeussuojakeinoista tarkentamatta niitä, ja tämän vuoksi kyseinen vaihtoehto kattaisi vain osan säännöksistä, jotka ovat tarpeen tehokkaan oikeudellisen kehyksen luomiseksi liikesalaisuuksien suojaamiselle väärinkäytöltä. Sillä ei myöskään voitaisi varmistaa liikesalaisuuksien luottamuksellisuuden merkittävää yhdenmukaistamista oikeuskäsittelyn aikana. Mahdolliset kantajat joutuisivat edelleen toteuttamaan erilaisia riskinarviointeja kussakin jäsenvaltiossa. Tiedotuskustannukset alenisivat vain vähän.

Vaihtoehto 4 jakaisi vaihtoehdon 3 kanssa edellä mainitut yleiset myönteiset vaikutukset, mutta se sisältäisi lisäksi yhdenmukaistettuja toimenpiteitä, joilla kolmansia osapuolia estetään käyttämästä/hyödyntämästä väärinkäytettyjä liikesalaisuuksia ja joilla estettäisiin tarvittaessa myös tuonti kolmansista maista. Se tarjoaisi myös suuremman varmuuden salassapidosta oikeuskäsittelyn aikana luomalla yhteisen oikeudellisen kehyksen ja mahdollistamalla riittämättömään lähentymiseen liittyvien kustannusten ja riskien sekä vaihtoehtoon 3 liittyvien haittojen välttämisen. Paremmat täytäntöönpanovälineet ja vahingonkorvausten saantiin tehtävät parannukset ja paremmat takeet liikesalaisuuksien luottamuksellisuuden säilyttämisestä oikeuskäsittelyn aikana antavat investoijille varmuutta ja edistävät siten erityisesti valtioiden rajojen yli tehtäviä innovaatioinvestointeja, mikä edistää samalla sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

Vaihtoehdolla 5 lisättäisiin vaihtoehtoon 4 rikoslainsäädännön lähentyminen, mikä vahvistaisi sääntöjen pelotevaikutusta ja parantaisi todisteiden saantia lainvalvontaviranomaisten tutkintavaltuuksien mukaisesti. Vaihtoehto 5 menisi kuitenkin pitemmälle kuin teollis- ja tekijänoikeuksien nykyinen rikosoikeudellinen suoja, jota ei tällä hetkellä ole yhdenmukaistettu EU:n tasolla. Lisäksi suhteellisuusperiaatteen mukaan rikosoikeuteen turvaudutaan aina vasta viimeisenä keinona, ja nähtäväksi jää, ovatko yksityisoikeuteen ehdotetut muutokset jo riittäviä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on vaihtoehto 4.

Sääntelytavan valinta: koska ei-velvoittavalla sääntelytavalla ei voitaisi taata myönteisiä vaikutuksia, valittu vaihtoehto olisi pantava täytäntöön **direktiivillä**.

6. PARHAAKSI ARVIOIDUN VAIHTOEHDON KOKONAISVAIKUTUKSET

Yksityisoikeudellisten oikeussuojakeinojen lähentyminen antaisi innovatiivisille yrityksille mahdollisuuden puolustaa oikeutettuja liikesalaisuuksiaan tehokkaammin koko EU:ssa. Jos liikesalaisuuksien haltijat voisivat luottaa liikesalaisuuksien luottamuksellisuuteen oikeuskäsittelyn aikana, ne olisivat halukkaampia hakemaan oikeudellista suojaa liikesalaisuuksien väärinkäytöstä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja vastaan. Vaihtoehdon 4 mahdollistama oikeusvarmuuden lisääntyminen ja säädösten lähentyminen lisäisi niiden innovaatioiden arvoa, joita yritykset pyrkivät suojaamaan liikesalaisuuksina, pienentämällä väärinkäytösten riskiä.

Tämä vaihtoehto vaikuttaisi myönteisesti myös **sisämarkkinoiden** toimintaan, kun yritykset ja erityisesti pk-yritykset sekä tutkijat voisivat käyttää paremmin innovatiivisia ideoitaan tekemällä yhteistyötä parhaiden kumppaneiden kanssa eri puolilla EU:ta. Tämä

innovaatiotoiminnan (tehostamisen) kannustin ja nykyisten liiallisten suojatoimenpiteiden vähenemisestä saatavat kustannussäästöt lisäisivät omalta osaltaan yksityisen sektorin T&K-investointeja sisämarkkinoilla.

Liikesalaisuuksien vertailukelpoisella suojatasolla koko EU:ssa voitaisiin varmistaa, että liikesalaisuuksien väärinkäyttöön perustuva tavaroiden tuonti **kolmansista maista** voitaisiin estää missä tahansa EU:n alueella yhtäläisin edellytyksin.

Kilpailun rajoittuminen on epätodennäköistä, sillä yksinoikeuksia ei myönnetä ja kuka tahansa kilpailija voi vapaasti hankkia itsenäisesti liikesalaisuuden suojaaman tietämyksen (myös käänteisen suunnittelutekniikan avulla). Tämän odotetaan vaikuttavat ajan mittaan myönteisesti EU:n talouden kilpailukykyyn ja kasvuun.

Parhaiksi arvioidut vaihtoehdot eivät aiheuta makrotasolla suoria **yhteiskunnallisia vaikutuksia**, kuten vaikutuksia jäsenvaltioiden työllisyysasteisiin. Niillä on kuitenkin välillisiä myönteisiä vaikutuksia korkeasti koulutetun työvoiman (jolla on mahdollisuus saada liikesalaisuuksia) liikkuvuuden helpottuessa sisämarkkinoilla ja innovaatioihin liittyvien työpaikkojen määrän kasvaessa (innovaatiotoiminnan lisääntymisen ansiosta). Tämä edistää työllistämispotentiaalin kestävyyttä EU:ssa.

Parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla ei pitäisi olla suoria **ympäristö**vaikutuksia.

Aloite ei vaikuta haitallisesti **perusoikeuksiin.**

Kuulemiseen ja vuoden 2012 erityiskyselyyn vastanneet teollisuuden sidosryhmät tukevat EU:n tason tointa, jonka tarkoituksena on luoda liikesalaisuuksille tehokas ja yhtäläinen suoja koko EU:hun. Teollisuus ulkopuoliset sidosryhmät eivät sitä vastoin näe tarvetta EU:n tason aloitteen tekemiseen.

7. PARHAAKSI ARVIOITUJEN VAIHTOEHTOJEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Seuranta ja arviointi jakautuvat seuraaviin kolmeen vaiheeseen: 1) kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista koskeva suunnitelma; 2) komission harjoittama säännöllinen seuranta, jonka kohteena ovat kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista koskevat toimenpiteet ja niiden soveltaminen; 3) toiminnan vaikutusten arviointi keskipitkällä aikavälillä.